

§ 116

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle ylijäämäruoan jakelua koskevista toivomusponseista

HEL 2018-011175 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettujen Maria Ohisalon ja Petrus Pennasen toivomusponseista koulujen ja päiväkotien ylijäämäruoista:

Ponsissa pyydetään selvittämään mahdollisuudet tarjota koulujen ja muiden kaupungin laitospöytäruokaa maksutta, esimerkiksi avaamalla ruokailu ulkopuoliselle kouluruokailun päätyttyä. (Maria Ohisalon toivomusponsi). Jakelusta voisi ilmoittaa koulun ovella, aina kun ruokaa on saatavilla (Petrus Pennasen toivomusponsi).

Suurimpaan osaan Helsingin kaupungin päiväkoteihin ja kouluihin ruokapalveluja tuottaa Helsingin kaupunki - Palvelukeskus liikelaitos. Ruokapalvelujen toteuttamista ohjaavat kansalliset varhaiskasvatuksen ja kouluruokailun ruokailusuositukset. Lasten ja nuorten ruokapalveluissa ravitsemuslaadun lisäksi keskeistä on aterioiden ja ruokalajien olevan vaihtelevia, syömään houkuttelevia, tunnistettavia ja mieluisia.

Koulu- ja päiväkotiruokailun toiminnan luonteesta johtuen valmistettua ruokaa jää jonkin verran yli. Ylijäävän ruoan määrä vaihtelee suuresti eri toimipisteissä ja eri päivinä. Ateriakokonaisuudesta ei yleensä jää kaikkia komponentteja yli, vaan ainoastaan jotain sen osaa esim. peruna, mutta ei esim. kastiketta. Valmistettua ja tarjolla ollutta ruokaa ei voida hygieniasyistä myydä eteenpäin. Myytäväksi tarjottavan ylijäämän ruoan tulee olla ollut erikseen säilytettynä, niin ettei se ole ollut tarjolla esim. linjastossa. Palveluntuottajan tehtävänä on pyrkiä ravintolotoiminnassaan mahdollisimman pieneen hävikkiin. Keinoina tähän heillä on muun ohjauksen ohella ruokalistojen suunnittelu asiakkaiden tarpeiden pohjalta, menekin seuranta ja yhteistyö koulujen kanssa paikalla olevan oppilasmäärän seuraamiseksi. Kouluissa vietetään kampanjaviikkoja hävikin vähentämiseksi ja osassa kouluissa on yhteistyössä tehty hyvinkin paljon erilaisia toimenpiteitä hävikin vähentämiseksi.

Mikäli toimipaikassa jaetaan tai myydään ylijäämäruokaa, se on palveluntuottajan tehtävä. Valmistettu ruoka ei siirry kasvatuksen ja koulutuksen toimialan haltuun ruokailun jälkeen. Ruoan valmistajan tehtävänä on huolehtia ja vastata toimialan eri asiakasryhmien toimipisteissä ylijäävän ruoan myynti- ja jakelutoiminnasta aiheutuvista järjestelyistä, valvonnasta ja turvallisuuden varmistamisesta. Koulujen ja oppilaitos-

ten ravintolasaleihin ei ole suoraa pääsyä rakennusten ulkopuolelta, vaan kulku on koulun normaalin sisäänkäynnin yhteydessä. Koulujen ja päiväkotien ulko-ovet ovat turvallisuussyitä lukittuina ja kulkua valvotaan. Tarvittaessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala voi ohjeistaa rehtoreita ravintolasalien käyttöön ja kulkemiseen liittyvissä asioissa, koskien ylijäävän ruoan myyntiä ja jakelua, yhteistyössä ruokapalvelutuottajan kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on sopinut Palvelukeskuksen kanssa hävikkiruoan myyntikokeilusta erillisen sovelluksen kautta (Lunchie market). Kokeilu aloitettiin vuoden 2018 loppupuolella ja se jatkuu kevään 2019 ajan. Kokeilussa on mukana kaksi päiväkotia ja neljä koulua. Kokeiluvaiheessa sovelluksen on voinut ottaa käyttöönsä koulun tai päiväkodin henkilökunta. Saatujen kokemusten pohjalta arvioidaan jatkotoimenpiteet. Koulujen ja oppilaitosten ravintoloista on voinut jo tälläkin hetkelläkin ostaa mukaan ylijäämäruokaa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta suhtautuu myönteisesti ylijäävän ruoan käytön edistämiseen ja ruokahävikin vähentämiseen ja tätä suositellaan sekä koulujen että varhaiskasvatuksen ruokailusuosituksissa. Toiminnasta ei kuitenkaan saa aiheutua turvallisuusriskiä eikä haittaa koulujen, oppilaitosten ja varhaiskasvatuksen toimipisteiden käyttäjäasiakkaille, henkilökunnalle tai päivittäiselle toiminnalle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta 30.4.2019 mennessä antamaan lausuntoa Maria Ohisalon toivomusponnosta "Merkitessään tiedoksi nuorten aloitteet kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia jakaa koulujen ja muiden kaupungin laitospöytäkieltojen syömäkelpoista, ylijäävää ruokaa maksutta. Lähtökohtana voisi olla (aiemmista selvitetystä keinoista poiketen) esim. se, että ruokailun päätyttyä ruokailu olisi edel-

26.03.2019

leen avoinna ulkopuolisille. Yksi mahdollisuus hävikkiruoan vähentämiseen taas olisi jakaa ruokaa opiskelijoille mukaan kotiin vietäväksi." ja Petrus Pennasen tekemään toivomusponteen, jossa sanotaan näin: Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet tarjota ilmaiseksi koulujen ylijäämäruokaa, jos sitä on saatavilla, yksinkertaisella ilmoituksella koulun ovella. Lausuntopyyntöä on pyydetty myös Palvelukeskusliikelaitokselta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano